گفت‌وگوی «جوان» با سردار علی ناظری رئیس ستاد دهمین نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس، انقلاب اسلامی و مقاومت

۲۵ هزار عنوان کتاب با موضوع دفاع مقدس منتشر شده است

■ علیرضا محمدی

دهمین دوره نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس، انقلاب اسلامی و مقاومت از ۲۳ تا ۲۹ آذر در بندرعباس برگزار خواهد شد. این نمایشگاه بر آن است تا علاوه بر ایجاد ارتباط مستقیم بین ناشران و مردم، به شناسایی فرصت‌ها یا کاستی‌های حوزه کتب دفاع مقدس بپردازد. به قول سردار ناظری اکنون ده‌ها ناشر با حدود ۲۵ هزار عنوان کتاب در حوزه دفاع مقدس، گنجینه‌ای عظیم از داشته‌ها، رویدادها و حوادث مرتبط با جنگ تحمیلی را در اختیار مردم گذاشته‌اند که نمایشگاه کتاب بر آن است بخشی از این گنجینه را به عموم مردم معرفی و عرضه کند. گفت‌وگوی ما با سردار علی ناظری مدیر مسئول انتشارات فاتحان و رئیس ستاد نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس، انقلاب اسلامی و مقاومت را پیش رو دارید.

در کشورمان نمایشگاه‌های متعددی با محوریت کتاب برگزار می‌شود، نظیرش نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است، چه لزومی دارد که یک نمایشگاه مجزا تحت عنوان کتاب دفاع مقدس داشته باشیم؟

این نمایشگاه الان دهمین دوره‌اش را برگزار می‌کند. پیشتر این سؤال پیش می‌آمد که اصلاً در حوزه کتاب دفاع مقدس چه اتفاقی می‌افتد؟ در واقع کسی از اطلاعات و آمار این حوزه خبر نداشت. ناشران یا سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط به صورت پراکنده کار خودشان را انجام می‌دادند و نیاز بود این فعالیت‌ها متمرکز شود. لذا باید نمایشگاهی ایجاد می‌شد که به مدیران و ناشران و نویسندگان حوزه دفاع مقدس انگیزه بدهد و آنها را به ادامه کارشان تشویق کند. نمایشگاه کتاب دفاع مقدس با چنین دلایلی آغاز به کار کرد و اکنون ۱۰ سالی است که هر کس در این کشور می‌خواهد از آخرین تولیدات و داشته‌ها و اتفاقات حوزه دفاع مقدس مطلع شود به این نمایشگاه رجوع می‌کند. طی این ۱۰ سال کم‌کم برخی از ایرادها، کاستی‌ها یا نقاط قوت این حوزه شناسایی شد. اینکه چه تعداد کتاب در حوزه دفاع مقدس داریم یا به چه موضوعاتی بیشتر و کمتر پرداخته شده مسائل مغفول حوزه دفاع مقدس بود که این نمایشگاه برآن است آنها را شناسایی کند. البته در این خصوص آرشیوی را که بخواهد در اختیار عموم قرار بگیرد جمع‌آوری نکرده‌ایم. آرشیوها به صورت مستند وجود دارد ولی به‌روزرسانی نشده که برآنیم در آینده نزدیک این کار را انجام بدهیم.

آماری از کتاب‌های مرتبط با حوزه دفاع مقدس یا انقلاب اسلامی دارید؟

حدود ۲۰ الی ۲۵ هزار عنوان کتاب با موضوع دفاع مقدس منتشر شده و هزار عنوان کتاب هم با موضوع انقلاب اسلامی داریم. همان طور که از آمارها برمی‌آید، در خصوص کتب مرتبط با انقلاب کم‌کاری صورت گرفته و چه نویسنده یا ناشر و نهادهای ذیربط به سرعت از روی این مقطع تاریخی عبور کرده‌اند. با شناسایی این نقطه ضعف ما می‌توانیم اقدامات تبلیغی یا تشویقی خودمان را روی بحث انقلاب بیشتر کنیم تا با تقویت این حوزه، در سال‌های بعد بخش انقلاب از دفاع مقدس مستقل شود و خودش آن قدر قابلیت پیدا کند که یک بخش مجزا تشکیل دهد اما از حیث کتب دفاع مقدس، گنجینه‌ای فراهم شده که برآوردی برای ما درست کرده است. اینکه باید بیشتر به چه موضوعاتی بپردازیم یا در چه بخش‌ها و موضوع‌هایی ضعف داریم، از روی همین آمار قابل درک است. به این ترتیب ناشر هم می‌تواند فضا را بشناسد و بداند چه باید بکند و فعالیت‌هایش را به چه سمت و سویی سوق بدهد.

بخش «مقاومت» گویا بخش جدیدی است که به نمایشگاه کتاب دفاع مقدس اضافه شده است.

در دوره نهم و امسال که دوره دهم برگزار خواهد شد، با توجه به تحولات منطقه‌ای و وقایعی که در محور مقاومت اسلامی رخ داده و می‌دهد، لازم دیدیم این بخش را هم لحاظ کنیم. در واقع مقاومت جهانی اسلام الگو گرفته از انقلاب و خصوصاً دفاع مقدس است و جدا از آن نیست. در حوزه مقاومت سعی کردیم غرفه‌هایی را به کشورهایی اختصاص دهیم که جریان مقاومت در آنها به شکل پررنگی وجود دارد. دوستانی را هم از این کشورها دعوت کردیم تا در نمایشگاه حضور پیدا کنند و کنار سایر کارشناسان پاسخگوی سؤالات مردم پیرامون مسائل محور مقاومت باشند. این نکته را هم اضافه کنم که الان حدود ۳۵۰ عنوان کتاب دفاع مقدسی به زبان‌های مختلف مثل عربی، روسی، فرانسه، اردو، انگلیسی و... ترجمه شده است. این کتاب‌ها در بخش بین‌المللی و جنب بخش مقاومت عرضه می‌شوند. نمایشگاه بخش‌های جانبی، متنوع و مختلفی دارد. بخش نشست‌های تخصصی از جمله آنهاست. یک غرفه هم برای ۵۲ یا ۵۳ عنوان کتاب با موضوع دفاع مقدس در نظر گرفتیم که مقام معظم رهبری برای آنها تقریظ نوشته‌اند. در این غرفه به معرفی این کتاب‌ها و همین طور نکاتی پرداخته می‌شود که حضرت آقا روی آنها تأکید و پافشاری دارند.

در نشست‌های تخصصی که عنوان کردید چه مسائلی مطرح می‌شود؟

در این نشست‌ها با حضور کارشناسانی که عمده آنها از استان‌های میزبان هستند بحث‌های گوناگونی پیرامون یافتن نقاط ضعف یا قوت حوزه کتب دفاع مقدس مطرح می‌شود. مباحث روز نظیر اینکه مخاطب کنونی چه گونه‌ای از کتاب دفاع مقدسی را بیشتر می‌پسندد یا حتی مباحثی مثل ویراستاری و... مطرح می‌شود که ماحصل این نشست‌ها در اختیار صدا و سیما، پژوهشگران و... قرار می‌گیرد.

ساختار نمایشگاه چطور است؟ اینکه می‌گویید نمایشگاه ملی چه معنی دارد؟

ما اسمش را نمایشگاه ملی گذاشتیم از این جهت که بنا دارد در یک برنامه چندین ساله به همه نقاط کشور برود و در مراکز استان‌ها برگزار شود. یعنی فقط در تهران نباشد و به همه جا برود. به همه مردم سرکشی کند و خدمات ارائه دهد. همین طور سعی کردیم همه ناشرانی که به صورت تخصصی در حوزه دفاع مقدس ورود کرده‌اند یا حتی آنهایی که چند اثر در این حوزه دارند را دعوت کنیم و همه را ذیل این نمایشگاه جمع کنیم. این ناشران می‌توانند از سراسر کشور باشند و لذا نمایشگاه وجهه ملی دارد. ساختار نمایشگاه به ترتیب از یک شورای سیاستگذاری تشکیل می‌شود. مسئول این شورا رئیس سازمان بسیج مستضعفین است. چون به هرحال طرح نمایشگاه از طرف بسیج مستضعفین و سازمان حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس سپاه و بسیج پیشنهاد شده و عمده هزینه‌های آن را تأمین می‌کنند. البته در شورای سیاستگذاری افراد و نهادهای دیگر هم حضور دارند. نظیر معاون فرهنگی وزارت ارشاد، رئیس سازمان حفظ آثار ستاد کل نیروهای مسلح، بنیاد شهید، حوزه هنری، صدا و سیما و حتی دو تشکل صنفی مجمع ناشران دفاع مقدس و مجمع ناشران انقلاب اسلامی و رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و... هم حضور دارند. دبیرخانه نمایشگاه در اختیار سازمان حفظ آثار سپاه و بسیج است. شورای برنامه‌ریزی نمایشگاه هم که کمیته‌ها در آن هستند، از افراد مختلف تشکیل می‌شود. ما چون نمایشگاه را در مراکز استان‌ها برگزار می‌کنیم، دبیرخانه دائمی نمایشگاه که در سازمان حفظ آثار سپاه و بسیج است به استان می‌رود و با دو مجموعه یکی سپاه استان مورد نظر و دیگری اداره کل ارشاد آن استان ارتباط می‌گیرد و این سه رکن با همکاری مؤسسه نمایشگاه‌ها، کارهای اصلی و اجرایی نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس، انقلاب اسلامی و مقاومت را انجام می‌دهند.

بین نمایشگاه کتاب و مؤسسه‌های صنفی مرتبط با کتاب‌های دفاع مقدسی ارتباط و تعاملی وجود دارد؟

ارتباط باید باشد و این یک امر منطقی است. به نوعی نمایشگاه کتاب دفاع مقدس و برگزاری ۱۰ دوره‌ای آن باعث شده تا برخی از این مؤسسه‌های صنفی از دل همین نمایشگاه تشکیل شوند. به عنوان نمونه ناشران حوزه دفاع مقدس در همین نمایشگاه و جلسات پیرامونی آن روی این موضوع بحث می‌کردند که نیاز به یک نماینده دارند تا حرف‌های‌شان را به وزارت ارشاد یا سایر نهادهای مرتبط بزنند. از همین رو مجمع ناشران دفاع مقدس از دل همین جلسات به وجود آمد. این فرزند وقتی به بلوغ رسید، خودش بسیاری از کارها و نیازهایش را دنبال کرد اما ارتباطش را با نمایشگاه قطع نکرد و همین الان بخش‌های فنی و تخصصی نمایشگاه را به کمک مجمع ناشران دفاع مقدس برگزار می‌کنیم.

> حدود ۲۰ الی ۲۵ هزار عنوان کتاب با موضوع دفاع مقدس منتشر شده و هزار عنوان کتاب هم با موضوع انقلاب اسلامی داریم. همان طور که از آمارها برمی‌آید، در خصوص کتب مرتبط با انقلاب کم‌کاری صورت گرفته و چه نویسنده یا ناشر و نهادهای ذیربط به سرعت از روی این مقطع تاریخی عبور کرده‌اند

الان چه تعداد ناشر در حوزه دفاع مقدس فعالیت دارند و چه تعداد از این ناشران را توانسته‌اید جذب کنید؟

بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ ناشر در حوزه دفاع مقدس فعالیت دارند. به جرئت می‌توانم بگویم همه این ناشران در دوره‌های برگزاری نمایشگاه حداقل یک بار شرکت کرده‌اند. در بیشترین حضور حدود ۱۴۰ ناشر شرکت کردند. سال گذشته ۹۸ ناشر داشتیم که چون فروش خوبی داشتند، پیش‌بینی می‌کنیم امسال در دهمین دوره نمایشگاه بیش از ۱۲۰ ناشر شرکت کنند.

جذابیت‌های نمایشگاه برای ناشران چیست و شما چه تسهیلاتی را در اختیار آنها می‌گذارید؟

اولین نکته‌ای که ناشر برای عرضه محصولاتش به آن نیاز دارد، مکان مناسب است که ما این مکان و حتی مکان اسکان برای خود ناشران را تهیه می‌کنیم. از سوی دیگر ناشری که در یک نمایشگاه شرکت می‌کند، عمده‌ترین هدفش ارتباط با مخاطب و فروش محصولاتش است. بر همین اساس ما سعی کردیم هر ساله از تجربیات سال گذشته استفاده کنیم و با تبلیغات یا انتخاب مکان مناسب و بهره‌گیری از مسائل جانبی، اقبال مردمی به نمایشگاه را بالاتر ببریم. مثلاً در برگزاری محل نمایشگاه ابتدا به مسائل جمعیتی استان مورد نظر یا سخنیتش با دفاع مقدس توجه داشتیم، بعدها به نظرمان رسید که علاوه بر این عوامل می‌توانیم نمایشگاه کتاب دفاع مقدس را در کنار نمایشگاه‌های استانی کتاب برگزار کنیم که باز هم انتظارها برآورده نشد. لذا تصمیم گرفتیم همزمان با برگزاری کنگره شهدای استان‌ها، نمایشگاه کتاب دفاع مقدس را برگزار کنیم که سال گذشته در کرمان و مقارن با کنگره شهدای این استان برگزار شد و استقبال خوبی هم از نمایشگاه به عمل آمد. امسال هم ان‌شاءالله نمایشگاه مقارن با برگزاری کنگره شهدای استان هرمزگان در بندرعباس برگزار می‌شود. ارتباط‌گیری با نهادهایی چون دانشگاه‌ها، مدارس، ادارات و راهنمایی آنها برای تهیه بن و استفاده از تخفیف‌های ویژه نمایشگاه از دیگر کارهایی است که کمیته جذب و مشارکت نمایشگاه چند سالی است دنبال می‌کند. ان‌شاءالله این مسائل باعث می‌شود روند رو به رشد نمایشگاه ادامه یابد.

سخن پایانی؟

امسال نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس، انقلاب اسلامی و مقاومت همزمان با کنگره شهدای استان هرمزگان از روز ۲۳ آذر تا جمعه ۲۹ آذر در مسجد جامع بندرعباس برگزار می‌شود. امیدواریم مردم و خصوصاً جوان‌ها اعم از دانشجویان و دانش‌آموزان در این نمایشگاه حضور پیدا کنند و با آخرین تولیدات و محصولات کتب در حوزه دفاع مقدس آشنا شوند. این نمایشگاه یک حرکت و قدم در کنار دیگر قدم‌هایی است که می‌خواهد ارزش‌های نهفته در دفاع مقدس و انقلاب و مقاومت را به عموم مردم معرفی کند. ان‌شاءالله بتوانیم در این مسیر موفق باشیم.

نگاه

روایتی از خیانت یک نفوذی در گفت‌وگو با راوی دفاع مقدس

حاجی‌لو در عملیاتی که خودش لو داده بود زخمی شد!

■ غلامحسین بهبودی

وحید حاجی‌لو یکی از اعضای منافقین بود که با مخفی کردن هویت خود، به عضویت سپاه درآمد و تا سمت مسئول فرهنگی سپاه همدان پیش رفت. او که تنها به جهت خیانت به عضویت سپاه درآمده بود، عملیات شهیدان رجایی و باهنر را لو داد و منجر به شهادت ۶۲ نفر از نیروهای اولیه سپاه شد. در گفت‌وگویی که با سردار رضا میرزایی داشتیم، ماجرای خیانت وحید حاجی‌لو نکات قابل تأملی را پیش روی‌مان قرار داد که برآن شدیم علاوه بر ذکر این خاطره، مروری کوتاه به شرارت‌ها و خیانت‌های سازمان منافقین در دفاع مقدس داشته باشیم.

ارتباط حزب بعث عراق با منافقین به قبل از انقلاب برمی‌گشت. در جریان هواپیماربایی که سازمان مجاهدین در سال ۱۳۴۹ انجام داد و این هواپیما را به عراق هدایت کرد، اولین ارتباط‌های سازمان‌های اطلاعاتی حزب بعث و منافقین شکل گرفت. بعد از پیروزی انقلاب، رادیو بغداد به معرفی چهره‌های انقلابی این سازمان می‌پرداخت و سعی می‌کرد آنها را تبدیل به قهرمان کند اما وقتی موضوع تجاوزهای مرزی عراق به ایران جدی شد، سازمان نفاق چاره‌ای نداشت جز آنکه خودش را مخالف دشمن متجاوز نشان دهد و از این منظر برای خودش کسب وجهه کند.

با شروع جنگ تحمیلی، تعدادی از اعضای منافقین به شکل مستقل و با پرچم این سازمان در جبهه‌ها حضور یافتند اما این حضور مستقل همواره مورد اعتراض نیروهای نظامی بود و نهایتاً یک بار منجر به محاصره و خلع سلاح مقر منافقین در منطقه جنگی آبادان شد. از این مقر بیسیم‌هایی کشف شد که فراتر از نیازهای محلی عمل می‌کرد و می‌توانست اطلاعات لازم را به خطوط دشمن برساند.

بعد از ماجرای ۳۰ خرداد ۱۳۶۰ و میلیشیای منافقین، آنها از حضور علنی در جبهه‌ها کنار گذاشته شدند اما هرگز از صحنه جنگ کنار نرفتند و پیش از آنکه مسعود رجوی در سال ۱۳۶۵ به شکل علنی در بغداد حضور یابد و پادگان اشرف را مرکز خود و نیروهایش قرار دهد، منافقین به صفوف رزمنده‌ها نفوذ می‌کردند و عملیات جنگی را لو می‌دادند.

وحید حاجی‌لو نیز یکی از اعضای نفاق بود که طبق گفته‌های سردار رضا میرزایی، از اولین دوره‌های شکل‌گیری سپاه به عضویت این نهاد انقلابی درآمد و سعی کرد به حلقه فرماندهان نفوذ کند. او که توانسته بود با ریاکاری خودش را به مسئولیت فرهنگی سپاه همدان برساند، همواره چهره‌ای انقلابی و مذهبی از خودش نشان می‌داد.

سردار میرزایی می‌گوید: وقتی که شهیدان رجایی و باهنر ترور شدند، حاجی‌لو ناراحتی و مویه از فقدان این عزیزان را به حد اعلی رسانده بود! به سر و صورتش می‌زد و برای‌شان مراسم ختم می‌گرفت.

وی ادامه می‌دهد: وقتی قرار شد عملیات شهیدان رجایی و باهنر در ۱۱ شهریور برگزار شود، شناسایی‌ها در سه محور انجام می‌گرفت و هر گروهی به شناسایی یک محور می‌پرداخت اما حاجی‌لو سعی می‌کرد در هر سه محور حضور پیدا کند. همیشه هم می‌گفت بیسیم را بدهید روی دوش من که می‌خواهم بیشتر ثواب ببرم! فردی که بیسیم روی دوشش بود، در برخی از مراحل شناسایی می‌بایست نشسته می‌رفت و خیلی اذیت می‌شد. نگو حاجی‌لو می‌خواهد همه مراحل عملیات را شناسایی کند و عملیات را تمام و کمال لو بدهد که اصرار داشت در هر سه محور حضور پیدا کند.

> وقتی که شهیدان رجایی و باهنر ترور شدند، حاجی‌لو ناراحتی و مویه از فقدان این عزیزان را به حد اعلی رسانده بود! به سر و صورتش می‌زد و برای‌شان مراسم ختم می‌گرفت

یک شب مانده به شروع عملیات، وحید حاجی‌لو به بهانه آوردن جزوه‌های فرهنگی به همدان برمی‌گردد و شبانه به تهران می‌رود و عملیات را لو می‌دهد. سردار میرزایی از عاقبت خیانت‌های حاجی‌لو می‌گوید: عملیات که شروع شد کاملاً مشخص بود دشمن آمادگی قبلی دارد. اصلاً پیش از آنکه ما به آنها حمله کنیم، آنها پیش‌دستی کردند و به ما حمله کردند. ۶۲ نفر از بهترین نیروهای سپاه در این عملیات شهید شدند. چند روز بعد یک خانه تیمی در تهران لو رفت و اعضای بازداشتی آن از نقش خائنانه حاجی‌لو پرده برداشتند. همان شب از تهران با همدان تماس گرفتند و گفتند فلانی را دستگیر کنید. اصلاً فکرش را نمی‌کردیم کسی که عملیات را لو داده حاجی‌لو باشد. او خودش در عملیات از ناحیه دست و پا مجروح شده بود. خلاصه بچه‌ها شب به منزلش می‌روند و می‌گویند بلند شو برویم سپاه. با تعجب می‌گوید نمی‌بینید زخمی هستم؟! دارید با من شوخی می‌کنید؟ در جواب می‌گویند این‌بار شوخی در کار نیست. برویم که خیلی کار داریم. او را به تهران می‌فرستند و چند روز بعد خبر رسید اعدامش کرده‌اند.

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۵۸۱۵

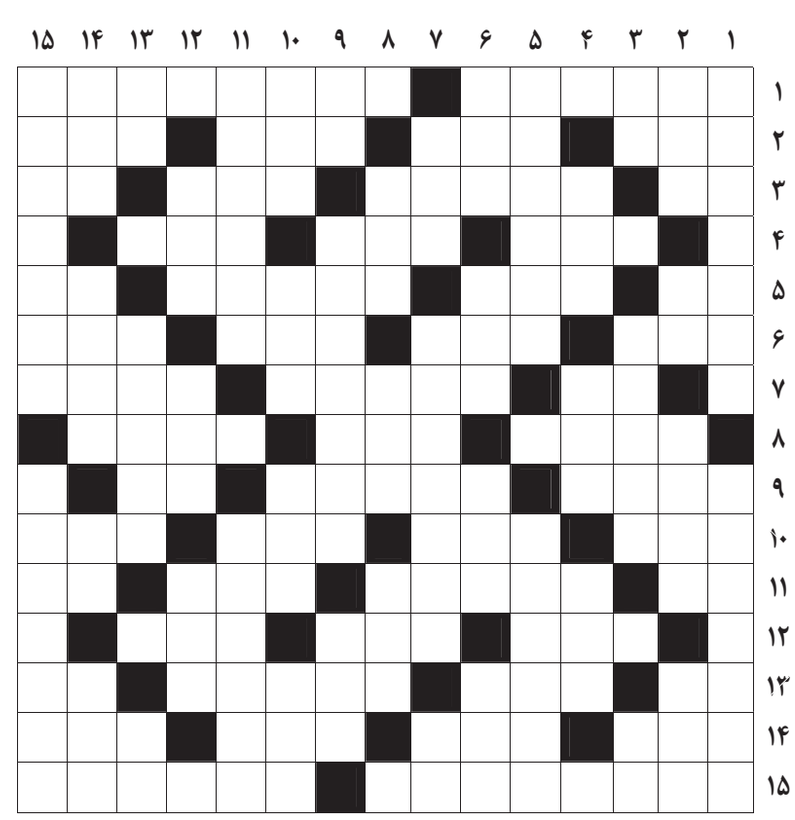

از راست به چپ

■ ۱- کارخانه کوچک- ورزش پهلوانی و سنتی مازندران ■ ۲- نوشابه قدیمی- مجلس اعیان- بهترین آرزو برای بیماران- وفای به عهد ■ ۳- پایتخت فراری- حشره سمی زردرنگ- سؤال چهارجوابی- جدید ■ ۴- پرسش از مکان- نوعی پارچه لطیف- حیله ■ ۵- مخترع تلفن- اکسید آهن- از انواع تلاوت قرآن- کشور ورافتاده ■ ۶- روز- شکل استوانه‌ای- سخن تب‌آلود- حیوان درنده ■ ۷- از گرفتنی‌ها- از مذاهب اهل سنت- شیرینی عزا ■ ۸- زمان مرگ- صداوآواز- لباس رسمی ■ ۹- ایمان- اندوه- رایگان ■ ۱۰- از برج‌های فلکی- بازنده شطرنج- دیشب- شهری در آلمان ■ ۱۱- ورق کاغذ- وارونه- نوعی ماهی خزری- حیوان بدبیاری ■ ۱۲- جزا- تزویر- مرکز البرز ■ ۱۳- قورباغه- قرن حافظ- پراکنده- ضمیر سوم ■ ۱۴- هوش- گوسفند جنگی- خبرگزاری امارات- ناسیونال ■ ۱۵- بخش یا قسمتی از یک مجموعه- هرج و مرج

از بالا به پایین

■ ۱- نوعی تفنگ سرپر- مرکز سینمایی هندوستان ■ ۲- از امراض ریوی- تکرارش مترسک است- از مواد لبنی- تنگ هم ■ ۳- صورت- پادشاه مقتدر غزنوی- علامت مفعول ■ ۴- کرکری- برف آذری- طعم غذا ■ ۵- درگاه خانه- مراوده ■ ۶- گوارا- واحد وزنی- شیرینی کرمانشاه- اختیار کامل ■ ۷- سرند- صفحه نمایش کامپیوتر- ویتامین جدولی ■ ۸- هنر فرنگی- پول بلغار- نقره ■ ۹- ریه- خارجی‌ترین لایه قلب- کوچک‌ترین بخش هر عنصر ■ ۱۰- شهری در استان یزد- لنگه در- از قبایل عرب جاهلی- نیستی ■ ۱۱- نوعی گل خوشبو- زهر سقراط ■ ۱۲- حرکتی در فوتبال برای تصاحب توپ- پناهگاه- ناحیه‌ای از سر ■ ۱۳- گشوده- تحفه نطنز- تلخ ■ ۱۴- فلز ریخته‌گری- سایبان درشکه و اتومبیل- مغرور- درختی دارای چوب بسیار محکم و چوب صاف ■ ۱۵- از غذاهای شمال کشور- استنطاق از متهم

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

	۶							۸
	۸		۴				۷	
			۱					۴
۴					۵	۶		
							۴	
۵		۳			۶	۱	۹	
		۷		۸				
				۲			۵	
	۹	۶		۷				

جدول کلمات متقاطع
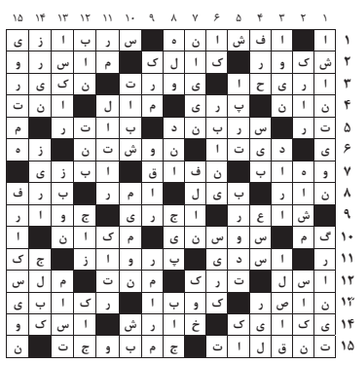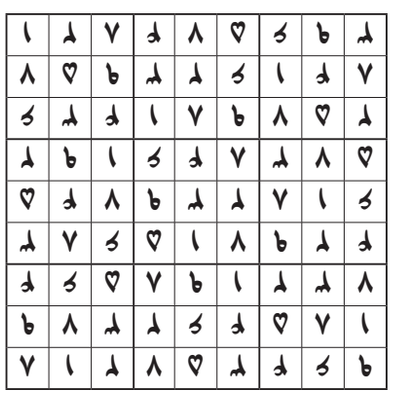
پاسخ جدول شماره ۵۸۱۴